Hukuk Bölümü 2008/441 E. , 2009/73 K.

- 2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFIK KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (2918) Madde 65

"İçtihat Metni"

Davacı : İ.Ç.

Davalı : İstanbul Valiliği

O L A Y : İstanbul A Bölgesi Trafik Denetleme Ekipler Amirliği'nin 9.6.2007 gün ve 483334 sayılı trafik idari para cezası karar tutanağı ile, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

BAĞCILAR 2. SULH CEZA MAHKEMESİ; 12.07.2007 gün ve E:2007/1025 D. İş sayı ile, muterizin Mahkemelerine vermiş olduğu itiraz dilekçesinde özetle; 9.6.2007 tarihli 483334 seri nolu trafik idari para cezası karar tutanağında yazılı idari para cezasının iptaline karar verilmesini talep ettiğinin görüldüğü, davacı muterizin dilekçesine ekli Bağcılar Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen 9.6.2007 tarihli, 483334 sayılı sıra nolu idari para cezası karar tutanağının incelenmesinden, 2918 sayılı Yasa'nın 65/5. maddesi gereğince istiab haddinden fazla yük taşımak nedeniyle idari para cezası düzenlendiği, söz konusu idari para cezası tutanağında imzadan imtina edildiğinin yazılı olması karşısında idari para cezasının yüze karşı düzenlenmiş olduğunun görüldüğü, Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin 27.03.2007 tarihli, 2005/3487 Esas ve 2007/2048 Karar sayılı ilamında idari para cezasının yüze karşı uygulanmış olması hallerinde idari para cezasına itirazın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine ilişkin içtihatta bulunduğu, her ne kadar muteriz 09.06.2007 tarihli, 483334 nolu ceza tutanağına itiraz etmiş ise de; söz konusu tutanağın incelenmesinden, tutanakta imzadan imtina edildiği yazılı olduğundan ilgili ceza tutanağının yüze karşı düzenlenmiş olduğu ve Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin yukarıda bahsi geçen içtihadı uyarınca Mahkemelerinin görevli olmayıp idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 9. İDARE MAHKEMESİ; 13.8.2007 gün ve E:2007/437, K:2007/370 sayı ile, davanın, davacı hakkında, 2918 sayılı Kanun'un 65/5. maddesi uyarınca 2256,00YTL idari para cezası verilmesine ilişkin 09.06.2007 gün ve 483334 sayılı işlemin iptali istemiyle açıldığı, dava dosyasının incelenmesinden; bakılan davanın, davacıya ait aracın araçların yüklenmesindeki ölçü ve esaslara aykırı olarak yük taşıdığından bahisle 2918 sayılı Kanun'un 65/5. maddesi uyarınca para cezasıyla cezalandırılması üzerine bakılmakta olan davanın açıldığının anlaşıldığı, dava konusu uyuşmazlıkla ilgili olarak, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkeme gösterilmediğinden, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde anılan Kanunun 27/1. bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı, nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 2.4.2007 gün ve E:2007/313, K:2007/43 sayılı kararının da bu yönde olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara yapılan itirazın reddi suretiyle kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 2.3.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 65. maddesinin beşinci uyarınca verilen para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65. maddesinin beşinci fıkrasında(Değişik: 21/5/1997 - 4262/4 md.), "Sürekli ve süreksiz olarak yük naklettiren kamu kurum ve kuruluşları ve gerçek ve tüzel kişilere ait işletmeler, yük nakli yaptırdıkları araçların azami toplam ağırlıklarını dikkate alarak yükleme yapmak zorundadırlar. Bu hükme aykırı hareket edenler hakkında her araç için 72 000 000 lira para cezası uygulanacağı gibi araçlar trafikten men edilir. Ancak, maden ocaklarından çıkarılan

tartılamayan dökme ve blok yüklerin ve zirai ürünlerin stok mahalline ve kısa mesafeli taşınmalarında araçların istiap hadlerini yüzde onbeş oranında aşabilmeleri mümkündür" denilmiştir.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda (116. maddedeki itiraz yolu hariç) görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle,

görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır. Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Bağcılar 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 12.7.2007 gün ve E:2007/1025 D. İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.